

15.11.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- **(ÖZEL HABER)** *PYD istihbaratı Asayiş Menbic kuzeyi sınırından uzaklaştırıyor...* Kuzey Menbic kırsalındaki özel kaynaklar, SDG'yi fiili olarak kontrol altında tutan PYD istihbarat birimi Asayiş adıyla bilinen İç Güvenlik Güçlerini kuzey Menbic kırsalındaki El Avn kontrol noktasından (Mebic ve Cerablus arasında ana geçiş noktası) kovduğunu belirtti. Kaynaklar bu adımın PYD'nin Türkiye-ABD anlaşmasının Menbic kentinin akıbetine yönelik etkisi konusundaki bocalama ve korkudan, Menbic'teki politikalarında meydana gelen değişikliklerden sonra geldiğini sözlerine ekledi. PYD'nin Menbic'te kontrolü altındaki yerlerde kendisine ait özel bayraklar gibi görünüşlerin birçoğunu gizlediği, ölümlerinin fotoğraflarını kent caddelerinden kaldırdığı ve yönetimi SDG'ye bağlı Menbic askeri konseyine teslim ettiği iddiası söyleniyor.

- **(ÖZEL HABER)** *SDG Tabka hava alanındaki Suriye rejiminin arızalı uçaklarını naklediyor...* Suriye Demokratik güçleri (SDG) milisleri tüm uçakları ve diğer hurdaları 'Tabka' meydanından Rakka kırsalında 'Tabka' kenti ortasındaki garnizonlarından birisine taşıdı. 'zamanalws!' in elde ettiği hava fotoğrafına göre, 'Tabka' meydanı hava fotoğrafında görüldüğü gibi '615.radar taburu' na bağlı birkaç radara ek olarak hazır durumda olmayan birkaç 'Mig-21' tipindeki eğitim uçağı Tabka hava meydanında kaldı. Fırat'ın batısındaki Tabka hava meydanı SDG_YPG'lilerinde katıldığı Amerikan ordusunun hava indirme operasyonu ile ele geçirilmişti.

- *Afrin'e dönüşler devam ediyor....* PKK'nın kontrolünde olduğu dönemde nüfusu 50 bine kadar düşen Afrin kent merkezinin nüfusu bugün 200 bine ulaştı. Günde ortalama 1000 kişi dönüyor. Afrin genelinde ise toplam nüfus 350 bini geçti. Eğitim, sağlık ve yargı sistemi yeniden hayata geçirilirken, Türkiye'de eğitilen 1700 yerel polis gücü görev yapıyor. Şehirde hayat yeniden canlandı. İnşaat, ticaret ve üretim canlanırken 120 zeytin fabrikası da faaliyete geçti.

- *YPG Menbic'i boşaltın...* Terör örgütü PYD/YPG hâkimiyetine girdikten sonra evlerini terk eden Menbic'in ileri gelen aşiretleri, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Fırat Kalkanı Harekâtı ile DEAŞ'tan kurtarılan Cerablus'ta önceki gün geniş kapsamlı bir toplantı düzenledi. Toplantıya Menbicli 25 aşiret lideri, Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) ve muhaliflerin kurduğu geçici yönetim temsilcilerinden oluşan yüzlerce kişi katıldı. Kurultay havasında geçen toplantıda Türkiye'nin "Mebic" yerel halkına bırakılmalı" çağrısına tam destek kararı çıktı ve terör örgütünün ilçeyi en kısa zamanda boşaltması istendi.

- *'Koalisyon msket bombası kullandı' iddiası...* Suriye Devlet Haber Ajansı SANA'nın aktardığına göre ABD öncülüğündeki uluslararası koalisyonunun hava kuvvetleri, Deyr ez-Zor bölgesindeki Hacin kenti ile Şaafa köyüne düzenlediği hava saldırısında uluslararası hukukta yasaklı olan msket bombası kullandı.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Prens Selman, Kaşıkçı cinayetini unutturmak için İsrail'i savaş çıkarmaya teşvik ediyor...*

Suudi Arabistan'daki kaynaklar tarafından verilen bilgilere göre, Kaşıkçı cinayetinin hala gündemde kalması ve Türkiye'nin ses kayıtlarıyla 'sürece zarar vermeye başlaması' üzerine, Suudi Arabistan kralını İsrail'i Hamas'la savaşması için ikna etmeye çalışıyor. Alınan bilgilere göre, kraliyet mahkemesi, dışişleri ve savunma bakanlığı ve istihbarat servisi üyelerinden oluşan bir ekip her 6 saatte bir Velihaht Prens Muhammed bin Selman'ı bilgilendiriyor. Prens Selman'a verilen tavsiyelere göre ise, Gazze'de çıkacak bir savaşın Trump'ın dikkatini dağıtacağını ve Suudi Arabistan'ın İsrail'in stratejik çıkarlarını desteklemedeki rolüne dikkat çekeceğini söyledi. Öte yandan, Selman'a verilen tavsiyeler arasında 'Türkiye'yi her anlamda tarafsızlaştırmak' da var. Bunun ise Erdoğan'a çeşitli silah alımı tekliflerinde bulunarak sağlanmaya çalışılacağı iddia edildi.

- *İsrail Savunma Bakanı Liberman istifa etti...* Basın toplantısı düzenleyen Liberman, İsrail'in Gazze'den atılan füzeleri gerekçe göstererek düzenlediği hava saldırısının ardından alınan ateşkes kararına tepki gösteren Liberman, "Dün teröre teslim olduk. Bu ateşkesin başka bir anlamı yok. Şu an devlet olarak yaptığımız şey, ulusal güvenliğimize uzun vadede zarar verecek bir bedel pahasına kısa vadeli sükunet satın almak" ifadelerini kullandı. İsrail'in Gazze'den fırlatılan füzelere daha sert bir yanıt vermesi gerektiğini savunan Liberman, Katar'ın geçen hafta Gazze'ye 15 milyon dolarlık yardım göndermesine izin verilmesine de kesinlikle karşı olduğunu söyledi. Knesset'te (İsrail meclisi) 5 sandalyesi olan aşırı sağcı Yisrael Beitenu partisinin lideri olan Liberman, Başbakan Netanyahu ile kurdukları koalisyondan da çekildiklerini açıkladı. Liberman'ın istifası 48 saat içinde yürürlüğe girecek. Bu istifa sonrası Savunma Bakanı koltuğunu geçici bir süreliğine Netanyahu devralacak. Böylece Netanyahu ülkenin hem başbakanı hem dışişleri bakanı hem de savunma bakanı olarak görev yapıyor olacak. İsrail kabinesindeki bu sarsıcı değişiklikten sonra Netanyahu İsrail savunma politikaları üzerindeki etkisi artırırken, diğer yandan da koalisyonun bozulmasının siyasi sonuçlarıyla yüzleşecek.

- *Ruhani: 'ABD Yanlış Yolu Seçti ve Bozguna Uğratılacak'...* İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, ABD'nin İran'la 2015'te yapılan uluslararası nükleer anlaşmadan çekilmesinin ardından İran'a yönelik yaptırımları yeniden devreye sokmakla yanlış yolu seçtiğini söyledi ve Washington'un bozguna uğratılacağını kaydetti. Washington 5 Kasım'da İran'ın petrol sektörünü hedef alan yaptırımları yeniden yürürlüğe sokmuştu.

AVRUPA – AB

- *Almanya Dışişleri Bakanı Maas Çin'i Uygurlara Yönelik Baskı Politikası Yüzünden Eleştirdi...* BM Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi Ağustos ayında birçok güvenilir rapora göre bir milyona yakın insanın haklarında dava açılmaksızın kamplarda tutulduğunu açıkladı. Bu da 10 milyon Uygur arasında her on kişiden birine tekabül ediyor. Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın Pekin'e yaptığı ziyarette eğitim kamplarını çok net sözcüklerle eleştirdi. Alman hükümetinin olay ekonomik açıdan zararlı bir hale geldiğinde, yaptığı sert açıklamalardan geri adım attığını Suudi Arabistan'la ilişkilerden biliyoruz. Çin Almanya için sadece ekonomik açıdan değil siyasi açıdan da Suudi Arabistan'dan daha önemli bir ülke. Maas Avrupa başkentlerinin desteği olmaksızın cesurca eleştirerek kaplan gibi başlayıp, paspasa dönüşme tehlikesiyle karşı karşıya.

- **AP: Türkiye İle Müzakereler Resmen Askıya Alınsın...** Avrupa Parlamentosu (AP) Türkiye-AB ilişkilerinde dönüm noktası olabilecek bir karara imza atmaya hazırlanıyor. AP Türkiye raportörü Kati Piri tarafından kaleme alınan ve bugün Strasbourg'da açıklanan taslak Türkiye raporunda, "Kopenhag kriterlerini yerine getirmekten çıktığı" gerekçesiyle, Ankara ile katılım müzakerelerinin resmen askıya alınması istendi. Katılım müzakerelerinin askıya alınması için Avrupa Komisyonu'nun bu konuda tavsiyede bulunması ve bu tavsiyenin AB üyesi devletlerin liderleri tarafından (AB Konseyi) onaylanması gerekiyor. Taslak raporda 15 Temmuz darbe girişimi sonrası yaşananlar ön plana çıkarılıyor. Taslak rapor tüm bu eleştiri, kaygı ve çağrılara rağmen Türkiye ile köprülerin tamamen atılmasına karşı çıkıyor. Türkiye ile müzakerelerde gelinen noktanın sorumluları arasında AB devletlerinin de olduğunu itiraf ediyor. Türkiye ile gümrük birliğinin tarım, hizmetler ve kamu ihaleleri gibi alanları da kapsayacak şekilde güncellenmesi savunuluyor. Vize serbestisinin başta öğrenciler, akademisyenler, iş dünyası ve AB içinde yakınları olan Türk vatandaşları için "çok önemli" olduğu belirtiliyor. Taslak raporun Kıbrıs sorunuyla ilgili bölümünde ise her zaman olduğu gibi sorunun tek sorumlusu olarak Türkiye gösteriliyor. Piri, "Türkiye'nin AB'ye entegrasyonunu hedefleyen müzakere sürecine devam etmek mevcut koşullarda tüm saygınlığını yitirmiştir" ifadelerini kullandı.

- **İngiliz Kabinesi Brexit Anlaşma Metninde Mutabık...** İngiltere'de başbakan Theresa May önderliğinde toplanan bakanlar kurulu, Avrupa Birliği ile yapılan taslak Brexit anlaşmasını onayladı. Taslağın 5 saat süren tarihi toplantıda kabul edilmesinin ardından, anlaşma önümüzdeki günlerde parlamentoya sunulacak. May'in bu başarısı, son zamanlarda çok eleştirildiği liderliğinin yeniden tasdik edilmesi niteliğini taşımakta. Kabine üyelerinden gelmesi muhtemel olduğu düşünülen itirazlar, şimdilik görünürde değil. Fakat May'in önündeki en büyük engel geçtiğimiz senede parlamento çoğunluğunu yakalayamamış olması.

- **AB'den, ABD'nin restine rest...** AB Komisyonu Ticaretten Sorumlu Üyesi Cecilia Malmström, ABD'nin AB'den ithalat ettiği otomobillere gümrük tarifesi uygulaması durumunda buna karşılık vereceklerini belirtti.

- **Macron'dan Trump'a yanıt...** Macron katıldığı bir televizyon programında müttefik olmanın bağımlı devlet olmak anlamına gelmediğini söyledi. Macron, Trump'ın Amerika'daki iç çevreye oynadığını belirtti ve uzun dönem müttefiklikte karşılıklı saygının önemine vurgu yaptı. Trump'ın tweet mesajlarından rahatsız olmadığını söyleyen Macron, Fransa'nın bağımsızlık savaşında Amerika'nın yanında olduğunu da hatırlattı.

- **Eylül ayından bu yana hükümet kurulamıyor...** İsveç Parlamentosu'nda yapılan oylamadan Ulf Kristerson yeterli oyu alamayınca hükümet kurulamadı. İsveç'te 9 Eylül'den bu yana hükümet kurulamıyor. Ülkede hükümet kurulamazsa erken seçime gidilebilir. Eğer ülkede tekrar seçime gidilirse bunun 400 milyon İsveç kronuna (39 milyon euro) mal olması bekleniyor. İsveç'te 9 Eylül'de yapılan genel seçimlerde sol blok 144, sağ blok 143 sandalye kazanmış, aşırı sağın ise 62 sandalyesi olmuştu.

YUNANİSTAN - KIBRIS

- **(ÖZEL HABER) Çıpras Conte'yle 12 mil hususunda görüştü...** Yunan Başbakan Alexis Çıpras, İtalyan mevkidaşı Guiseppa Conte'yi, Libya'nın geleceğine ilişkin konferans çerçevesinde pazartesi günü geç saatlerde gerçekleştirdikleri görüşmede, Yunanistan'ın

karasularını -İyon Denizi'ne vurguyla- 6 milden 12 mile kadar genişletmesi hususunda bilgilendirdi. İki başbakan, TAP, Turkish Stream ve EastMed Projelerine vurguyla, iki ülkenin enerji alanındaki işbirliğinin güçlendirilmesi hususunu görüştü. Çıpras, dün Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah es-Sisi'yle de görüştü. Görüşmede Sisi'nin, Libya'nın daha da istikrarsızlaşması ve üçüncü ülkelerin Libya'nın iç işlerine karışması hususundaki endişesini ifade ettiği belirtiliyor. Ankara ve Kahire'nin Libya konusunda farklı görüşlere sahip olduğu biliniyor. Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay da benzer yönde imalarda bulundu ve Libya'ya yönelik konferanstan ayrılma kararı aldı. (Yunan Kathimerini gazetesinin 14 Kasım 2018 tarihli sayısında ve yukarıdaki başlık altında imzasız yayımlanan haberin Türkiye'ye ilişkin kısmının çevirisidir.)

- **(ÖZEL HABER)** *Ankara'nın Doğu Akdeniz MEB'i hususundaki akıl dışı talepleri karşısında Mısır-Yunanistan cephesi ...* Ankara'nın Doğu Akdeniz MEB'ini kendi çıkarına uygun bir şekilde tayin etme hususunda akıl dışı talepler sergilediği bir dönemde, Türkiye'nin sıkıntılarla boğuşan Libya'ya ve buna bağlı olarak da Güneydoğu Akdeniz'deki enerji yollarına sızmasını önleme amacıyla, Palermo'daki uluslararası konferansta Yunanistan-Mısır ortak cephesi gözlemlendi. Aleksis Çıpras, Libya'da barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Kahire ve BM'nin inisiyatifine Atina'nın desteğini doğrudan ifade ederken, Türklerin bölgedeki neo-Osmanlıcı hedeflerini frenledi. Bunun öncesinde Türk heyeti, pıllı pırtısını toplayıp Sicilya'dan ayrılırken, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Ankara'nın görüşmelerin dışında bırakılması karşısında 'derin bir hayal kırıklığı yaşadığını' belirtti. Türklerin nihai hedefi, Türkiye ve Libya arasında MEB belirlenmesi ve bu yapılırken Yunanistan'ın es geçilmesi; yani Girit, Gavda (Gavdos) ve On İki Ada'nın araya girdiğinin dikkate alınmamasıdır. Türkiye Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın geçtiğimiz günlerde yapmış olduğu açıklamalar da bu çerçeveye dâhil ediliyor. Akar, devasa bir Türk MEB'i hayal ederek, Yunanistan'ın Libya MEB'inin bir kısmını 'çaldığını' iddia etti ve Atina ile Trablus arasında var olan belirsizlikten istifade etmeye çalıştı. Şu aşamada kaosa teslim olmuş bulunan Libya Gavda'nın MEB'i olduğuna itiraz ediyor, pek tabii bu yaklaşım yanlıştır, çünkü deniz hukukuna göre, Gavda'da yaşam mevcut ve dolayısıyla da ada de facto ve de jure olarak MEB'e sahiptir. (Yunan Dimokratia gazetesinin 14 Kasım 2018 tarihli sayısında yukarıdaki başlık altında imzasız yayınlanan haberin çevirisidir.)

- **(ÖZEL HABER)** *Çıpras'ın Sisi'yle birebir görüşmesi...* Aleksis Çıpras, Palermo'da Abdülfettah es-Sisi'yle jeopolitik açıdan çok büyük öneme sahip bir görüşme gerçekleştirdi. Mısır Devlet Başkanı görüşmede, Türkiye karşısında kılıcını çekerek, 'üçüncü güçlerin' Libya'ya müdahalesine karşı olduğunu vurguladı. Pek tabii bu noktada, iç savaş nedeniyle çok zor durumda bulunan bir ülkeye yönelik Türk müdahalesinden bahsediyordu. Türkiye ve Mısır arasındaki ilişkiler uzun zamandır çok kötü bir seviyede bulunuyor. Öte yandan, Mısır Libya'yı yaşam alanı ve etki alanı çerçevesinde görüyor. Yunan Başbakan Sicilya'da, Rus mevkidaşı Dmitri Medvedev'le görüştü ve ikili Çıpras'ın kısa bir süre sonra Moskova'ya gerçekleştireceği ziyareti, iki ülke arasındaki iktisadi işbirliğini ve Libya'daki gelişmeleri ele aldı. Çıpras, önceki gün de Libya'ya yönelik konferansa başkanlık eden İtalya Başbakanı Guiseppe Conte'yle görüşmüştü. (Yunan Dimokratia gazetesinin 14 Kasım 2018 tarihli sayısında imzasız yayınlanan haberden ilgili bölümün çevirisidir.)

- **(ÖZEL HABER)** *Tehditler ve Sondaj...* ExxonMobil'in 10. parselde sondajlara başlamasından hemen önce Recep Tayyip Erdoğan, ortamı alevlendirici yeni açıklamalarıyla Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hidrokarbon yataklarından ortak yararlanılmasını ve Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki enerji planlarına ilişkin rolünü gündeme getirdi. Buna rağmen Türk

Cumhurbaşkanı, şimdilik ABD sondajını taciz etme niyetinde değil, sanal gerilim ortamını sürdürme niyetinde olduğunu -dolaylı bir şekilde-, doğruluyor. Erdoğan Kıbrıs'ta ABD sondajı hakkında gazetecilere konuşmasında, "Bu konuda elbette çıkarlar çarpışıyor. Amerikalılar ve Exxon Mobil, Kıbrıslı Rumlarla ortak çalışmalar gerçekleştiriyor. Amerikalıların da, 'Siz oraya girmeyin, onun ötesinde ne isterseniz yapın.' diyen bir havası var..." dedi. Erdoğan, Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de iki sondaj planladığını tekrarladı ve sismik arama gemilerinin çalışmalarına başlamış olduklarını, "korunmaları için gerekli tüm önlemlerin alınmış olduğunu" söyledi ve şöyle devam etti: "Bu konuda dostlarımıza gerekeni söylüyoruz. 'Bizi zorlamayın' diyoruz." Erdoğan ayrıca, Türkiye'nin gerçek talebini; şirketlerle yapılan anlaşmalara katılma talebini de ifade etti. Erdoğan'a göre, hem İsgal Kesimi'nden yetkililer, hem de garantör güçler görüşmelerde hazır bulunmalı. Kazanımlar sadece Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında paylaşılmamalı. Kıbrıs Cumhurbaşkanı Nikos Anastasiadis, Erdoğan'ın açıklamalarını yorumlayarak şunları vurguladı: "Garantör güçlerin, bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti ile ne işi var? Bağımsız bir devletin egemenlik hakları söz konusudur. Garantör güçlerin rolü, toprak bütünlüğüne ilişkin garantinin sağlanmasıyla ilgili. Türkiye de, bunu ihlal etmiş bulunuyor." (Yunan Ta Nea gazetesinin 14 Kasım 2018 tarihli sayısında Aleksandra Fotaki imzasıyla ve yukarıdaki başlık altında yayımlanan haberin çevirisidir)

- **(ÖZEL HABER) Barbaros orada kalacak, Exxon Mobil ilerliyor...** Gerilimin sürdürülmesi amacıyla, 'Barbaros' Türk arama gemisi savaş gemileri refakatinde uzun zamandan beri Kıbrıs MEB'inin 4. parselinde bulunmaya devam ediyor. 'Barbaros'u devamlı Yunan Deniz Kuvvetlerine ait bir fırkateyn izliyor. Hem Total'in, hem de ENI'nin ilgi göstermiş olduğu 4. ve 7. parsellerinin Türkiye'nin Kıbrıs MEB'inde talepleri arasında yer aldığı vurgulanmalı. Türkiye'nin Exxon Mobil sondajını engelleyip engellemeyeceği konusuna Türk medyasında da yer veriliyor. T24 internet sayfası yazarlarından Metin Münir, "Akdeniz'de ısınmayan, aksine soğuyan sulardan" söz ediyor. Münir edindiği bazı bilgileri öne sürerek, Nikos Anastasiadis'in, Mevlüt Çavuşoğlu ile konuşması sırasında, "doğalgazın Avrupa'ya Türkiye vasıtasıyla taşınması için Ankara ile anlaşma imzalamaya hazır olduğunu ve Kıbrıslı Rumların, Ankara'nın tatmin olmaması durumunda, doğalgazdan kazanacakları parayı rahatlıkla yiyemeyeceklerini bildiklerini" söylediğini, iddia etti. --Exxon Mobil ilerliyor-- Her halükârda Exxon Mobil sondaj makinesi, "Delfinos" hedefinde hazırlıklarına başladı bile. Kıbrıs medyasından edinilen bilgilere göre, sondaja cuma ya da cumartesi günü başlaması bekleniyor. Sondaj makinesinin dikkat çekmemeye çalışan ABD deniz ve hava güçlerinden izlendiği vurgulanıyor. (Yunan Ta Nea gazetesinin 14 Kasım 2018 tarihli sayısında Aleksandra Fotaki imzasıyla yayımlanan haberin ilgili bölümünün çevirisidir.)

- **ExxonMobile'nin sondaj gemisi Kıbrıs'ta 10. parsele ulaştı...** ABD'li enerji devi ExxonMobile'e ait "Stena Ice- Max" adlı sondaj gemisinin çalışmalara başlamak üzere GKRY'nin Akdeniz'de tek taraflı olarak Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilan ettiği bölgelerden 10. parsele ulaştığı bildirildi. Yunan Kathimerini gazetesine göre, geminin 15 Kasım'dan itibaren sondaj çalışmalarına başlaması bekleniyor. GKRY, 25 Şubat 2019'a kadar bölgede yapılacak çalışmalara ilişkin Navtex bildiriminde bulunarak diğer gemileri sondaj gemisine 500 metreden fazla yaklaşmamaları için uyarıyordu. Cyprus Mail'in haberine göre, "Stena IceMax" gemisinin ilk etap çalışmalarının aralık ortasında tamamlanması bekleniyor. İnternetteki gemi takip sitelerinde İtalya açıklarında görülen geminin yerini kaybettirmek amacıyla otomatik tanıma sistemini kapatmış olabileceği yorumları yapıldı.

- **(ÖZEL HABER) İsrail Yunanistan'da S-300'e karşı koyma üzerine eğitim yaptı...** İsraili aktivistler, İsrail hava kuvvetinin Yunanistan'daki hava tatbikatları sırasında Suriye rejiminin son olarak elde ettiği Rus S-300 sistemlerine karşı koyma şekli üzerine eğitim yaptığını belirtti. Aktivistler, F-16 tipindeki İsrail avcı uçaklarının Yunanistan S-300 hava savunma sistemlerinin katılımıyla ve Yunan hava kuvvetiyle birlikte birkaç hafta süren yoğun hava eğitimlerinden sonra Yunanistan'ın Larissa hava üssünden döndüğünü açıkladılar. İsrail'in yarı resmi istihbarat sitesi Debka, İsrail'in Ukrayna'da bir süre önce olduğu gibi ülke dışında S-300'ün katılımıyla hava tatbikatlarına katılmak için çaba gösterdiğine işaret etti.

ABD

- **Pompeo, Katar Savunma Bakanı ile 'Arap NATO'sunu' görüştü...** ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ile Katar Savunma Bakanı Halid Bin Muhammed el-Atiyye arasında Washington'da yapılan görüşmede ikili ve bölgesel ilişkilerin yanı sıra, Trump yönetiminin teklif ettiği Arap güvenlik ittifakının kurulması konusunun ele alındığı bildirildi. Açıklamada, "Bakan Pompeo ile Katar Başbakan Yardımcısı, iki ülke arasındaki güçlü ikili ilişkilere olan bağlılıklarının altını bir kez daha çizdi ve bölgede güvenlik ve istikrarın yaygınlaşmasının ortak çıkar olduğuna vurgu yaptı" ifadesine yer verildi. Görüşmede, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) uhdesinde bir Orta Doğu ittifakına ulaşabilmek için çalışmanın önemine vurgu yapıldığı belirtildi. Mısır, Ürdün ve KİK üyesi 6 Arap ülkeden oluşan grup, 'Arap NATO'su' olarak anılıyor. Pompeo ile Atiyye arasındaki görüşmede ayrıca ABD'nin Katar'daki El-Udeyd Hava Üssünü genişletme çalışmalarının ve ABD-Katar Stratejik Diyalog toplantısına ilişkin son durumun ele alındığı ifade edildi.

- **Jeffrey: Anayasa Komisyonunun kurulmasından Rusya'yı sorumlu tutuyoruz...** ABD Dışişleri Bakanlığı Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey, Suriye Anayasa Komisyonunun yıl sonuna kadar kurulmasından Rusya'yı sorumlu tuttuklarını belirtti. ABD olarak hedeflerinin, Türkiye'nin 27 Ekim'de ev sahipliğinde Rusya, Fransa ve Almanya'nın da katıldığı İstanbul'daki Suriye konulu dördümlü zirvenin alınan karara paralel olarak Suriye'de yıl sonuna kadar anayasa komisyonunun kurulması olduğunu söyleyen Jeffrey, "Suriye'deki Anayasa Komisyonunu yıl sonuna kadar kurma sözünün yerine getirilmesinden Rusya'yı sorumlu tutuyor ve bölgedeki etkisini Şam rejimini masaya getirmesi için kullanmasını umuyoruz." dedi.

- **YPG ile ilişki taktiksel ve geçici...** Adı açıklanmayan bir ABD yetkiliden Türkiye ile ilişkiler konusuna önemli açıklamalar yaptı.

* Suriye konusunda daha önce kamuoyuna açıklanmış bir stratejimiz var; IŞİD'in yenilmesi, Suriye'de siyasi çözümün sağlanması ve İran kontrolündeki tüm güçlerin Suriye'den ayrılması.

* YPG ile işbirliğimiz ise bu stratejinin belirlenmesinden çok önce, öncelikli hedefimizin sadece IŞİD'in ortadan kaldırılması olduğu dönemde ortaya çıktı. Birçok kez ilan ettiğimiz gibi bu işbirliğimiz geçici, taktiksel ve işlevseldir ve IŞİD'i yok etme kontekstindedir.

* Türk ortaklarımız ile PKK'ya karşı mücadelenin nasıl desteklenebileceğine ilişkin görüşmelerimiz kapsamında Adalet İçin Ödül Programı'nı (3 PKK'lı için ödül) kullanmaya karar verdik.

* (Fırat'ın doğusu) Biz nasıl Türk sınırlarının ve Türk askerlerinin güvenliği konusuna hassasiyet gösteriyorsak, Türk ortaklarımızdan da sahadaki askerlerimizin güvenliği konusuna aynı oranda hassasiyet göstermelerini istedik.

* PKK bir terör örgütü ve mücadelede Türkiye'ye destek veriyoruz. Suriye'de olanlar ise Kuzey Suriye'nin istikrarı ve IŞİD'in yenilmesi ile ilgili. ABD'nin politikası çok kesindir. Suriye içinde bir devletçik kurulmasını hiçbir zaman desteklemeyeceğiz ve buna asla izin vermeyeceğiz.

- *ABD'de, 'Rusya ile olası bir savaşı kaybetme riski' gündemde...* ABD Kongresi'nin talimatıyla kurulan ulusal savunma stratejisi özel komisyonunun hazırladığı raporda, Washington'un askeri üstünlüğünün tehlikeli bir düzeye düştüğü, ülkenin Rusya ya da Çin ile bir çatışma halinde kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacağı belirtildi. Raporda, "Eğer ABD Silahlı Kuvvetleri eş zamanlı olarak 2 veya daha fazla cephede savaşmak zorunda kalırlarsa yenilgi alma riski daha da yüksek olacak" ifadelerine yer verildi.

- *Demokratlar Temsilciler Meclisi'nde Arayı Açıyor...* Amerika'da 6 Kasım'daki ara seçimlerin üzerinden 8 gün geçti ancak bazı bölgelerde oy sayımı hala devam ediyor. Son gelen sonuçlarla birlikte Demokratlar kazanımlarını arttırdı. Demokrat adaylar, sayımın hala sürdüğü 10 bölgeden 7'sinde önde görünüyor. Seçim gecesi Senato'da 49'a karşı 51'lik çoğunluğa sahip olan Cumhuriyetçileri, arayı daha da açmak istiyor. Ancak Arizona eyaletindeki Senato yarışını Demokrat Kyrsten Sinema kazandı. Sinema'nın koltuğuna yaklaşık 30 yıldır Cumhuriyetçi bir isim oturuyordu. Senato yarışında sadece Florida ve Mississippi'de sonuçlar henüz netleşmedi. Yani Cumhuriyetçiler en fazla 2 sandalye daha kazanabilir.

- *ABD'den Halkbank açıklaması...* ABD'li üst düzey yetkili, Halkbank'a karşı ABD'de bir dava açılıp açılmayacağına Amerikan yargısının karar vereceğini, ABD Hazine Bakanlığının Halkbank ile ilgili soruşturmasının ise sonuca varmadığını söyledi.

RUSYA

- **(ÖZEL HABER)** *Rusya'nın Suriye'de yeni diplomatik hamlesi...* Rusya'nın Suriye temsilcisi Alexander Lavrentiev, 6 Kasım'da Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin ve üst düzey Savunma Bakanlığı yetkilileriyle beraber Şam'a giderek Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad ile görüştü. Rusya'nın 17 Eylül'de Türkiye ile imzaladığı İdlib mutabakatı, Anayasa Komitesi'nin oluşturulması, Suriye'nin savaş sonrası yeniden inşası ve mültecilerin dönüşü için gerekli koşulların sağlanması görüşmenin ana gündem maddelerini oluşturdu. Rus tarafı ayrıca Türkiye, Rusya, Almanya ve Fransa liderlerinin 27 Ekim'deki İstanbul görüşmesi hakkında Suriye tarafına bilgi verdi. BM'nin Suriye için yeni bir temsilci, hâlihazırda Norveç'in Çin Büyükelçisi olan Geir Pedersen'i ataması beklenirken Rusya, mevcut BM Temsilcisi Staffan de Mistura kasım sonunda görevi bırakmadan önce kendi girişimlerini sağlama almaya, diğer önemli bölgesel oyuncuların kabulünü temin etmeye çalışıyor. Rusya,

İstanbul dörtlüsünde yer almayan İran'ı Suriye'deki siyasi çözümde yapbozun önemli bir parçası olarak görüyor ve bu nedenle Şam'ın yanı sıra Tahran'ı da istişareler hakkında bilgilendiriyor. Rusya diplomatik çabalarını tam gaz sürdürürken Suriye kıyılarındaki askeri varlığını da takviye ediyor. Rusya aynı zamanda ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün'den oluşan "küçük grup" mensuplarından 2 büyük ülkeyi (Fransa ve Almanya) Astana grubuyla çalışmak durumunda bırakmayı hedefliyor.

- *Rusya'da 'perspektifli' yerli silahlar üretilmesi için süper bilgisayar geliştiriliyor...* Rus silah üreticisi Kalaşnikof'a bağlı kuruluşlardan Molniya şirketi Genel Müdürü Olga Sokolova, 'perspektifli' yerli silahların projelendirme çalışmaları için bir süper bilgisayar geliştirildiğini söyledi. Sokolova, projenin ana amacının, bilimsel araştırma aşamasından başlayarak prototipin oluşturulmasına, test edilmesine ve orduda hizmete sunulmasına kadar tüm geliştirme ve üretim döngüsünde tamamen yerli ekipmana geçiş yapılmasını sağlamak olduğunu kaydetti. Çalışmalara güdümlü füzelerle başlayacaklarını da anlatan Sokolova, daha sonra bu çözümleri tüm Rus sanayisine sunacaklarının altını çizdi.

- *Peskov: ABD, Trump yönetiminde öngörülemez bir ülke haline geldi...* Kremlin sözcüsü Peskov, "ABD'nin son dönemde öngörülemez hale geldiği hiç kimse için bir sır değil ve artık herkes bunu açıkça dile getiriyor. Dünyanın en büyük ülkesindeki, en büyük ekonomisindeki bu öngörülemezlik, elbette herkes için derin bir endişe kaynağı" dedi. Peskov, bu öngörülemezlik nedeniyle ABD yaptırımlarının ikinci dalgasının ne zaman geleceğini tahmin edemediklerinin altını çizdi.

- *En az 13 ülke S-400'e ilgi gösteriyor...* Amerikan istihbaratına dayandırılan haberde, Washington'un uğraşlarına rağmen S-400'le ilgilenen potansiyel alıcılar listesinde Suudi Arabistan, Katar, Fas, Mısır, Vietnam ve Irak dahil en az 13 ülkenin yer aldığı kaydedildi. ABD, Düşmanlarla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Etme Yasası (CAATSA) çerçevesinde, üçüncü ülkeleri başta S-300 ve S-400 hava savunma sistemleri olmak üzere Rus silahı almaktan vazgeçirmeye çalışıyor. Aksi takdirde yaptırım uygulamakla tehdit eden Washington, Rus silah yerine kendi silahını teklif ediyor. ABD Dışişleri Bakanlığı, şimdiden milyarlarca dolarlık anlaşmaların önünü kesmeyi başardıklarını iddia ediyor.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Fitch'ten Türkiye'de resesyon uyarısı...* Türkiye ekonomisine dair 2018 ve 2019 büyüme beklentilerini aşağı çeken Fitch, kur krizinin, yüksek enflasyonun ve dış finansman koşullarda yaşanan sıkıntıların 2019'da ülkenin resesyona sürüklenmesine neden olacak ekonomik bir şok yarattığını kaydetti. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye ekonomisinin 2018 ve 2019 yılları için reel büyüme oranı tahminlerini düşürerek yüzde 3.6 ve yüzde —1.9 olarak açıkladı.

- *Macron'un AB Ordusu Fikri NATO'daki Çatlağın Göstergesi...* Trump, olası bir AB Ordusu planının aşağılayıcı olduğu ve AB ülkelerinin önce NATO'da üzerlerine düşen payı ödemeleri gerektiğine dair, Macron'a yönelik sert açıklamalarda bulundu. AKP sözcüsü Ömer Çelik, 3-5 yıl önce mümkün olması düşünülemeyen AB Ordusu fikrinin NATO'daki çatlağın göstergesi olduğunu belirtti. Çelik ayrıca AB Ordusu kurulsa da kurulmasa da Balkanlar ve Avrupa'daki güvenliğin Türkiye için içinde olmadan çözülemeyeceğini dile getirdi. Çelik'in bu konuşması,

Merkel'in olası bir AB Ordusunun NATO'nun tamamlayıcısı olabileceği yönündeki sözlerinden hemen sonra geldi. Son günlerde dış politikada ABD ile Avrupa'nın genelini ayrı düştüğü noktalar göz önüne alındığında, Trump'ın bu fikre şüpheli ve hatta agresif yaklaşması Trump yönetimi açısından beklenen durum. Öte yandan Merkel'in yumuşak söylemlerle bu fikrin avantajlarını vurgulaması AB'nin bu hususta istekli olduğu kadar şeklinde de yorumlanabilse de agresif bir politika ile bu fikri hayata geçirme yolunu seçmeyeceklerini kanıtlar nitelikte.

- *FETÖ ile yurt dışında mücadele...* Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, FETÖ'nün yurtdışı yapılanmasındaki 452 kişi hakkındaki iade dosyalarının, bu kişilerin bulunduğu 83 ülkeye gönderildiğini söyledi. Çavuşoğlu, üçüncü ülkelere sınır dışı edilenlerin yanı sıra, 21 ülkeyle ikili işbirliğiyle toplam 104 FETÖ mensubunun Türkiye'ye gelmesinin sağlandığını, 21 ülkede FETÖ iltisaklı okullar ve kursların kapatıldığını, 16 ülkede bu okulların Maarif Vakfı'na devredildiğini açıkladı. Çavuşoğlu "FETÖ nedeniyle kariyer memurlarımızın yüzde 23'ünü çıkarmak zorunda kaldık" dedi.

- *Kaşıkçı için uluslararası soruşturma şart...* Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayeti konusunda "Bulduğumuz aşamada artık uluslararası soruşturmanın şart olduğunu görüyoruz." dedi. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, Dışişleri Bakanlığının 2019 yılı bütçesi hakkındaki görüşmelerde soruları yanıtlayan Çavuşoğlu, Suudi Arabistanlı gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi konusunda Türkiye'nin şeffaf bir süreç yürüttüğünü ve bütün dünyanın bunu kabul ettiğini söyledi.

- *Kartal İstimbotu törenle Deniz Kuvvetleri'ne teslim edildi...* Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün, güvertesinde "Geldikleri Gibi Giderler!" diyerek, Kurtuluş Savaşı'nın ilk işaretini verdiği 107 yıllık Kartal İstimbotu törenle Deniz Kuvvetleri Komutanlığına teslim edildi.

- *Metroda yeni dönem: Özel sektör yapacak, İBB kiralayacak...* İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Mevlüt Uysal, İstanbul'da 1100 kilometrelik metro hattına ulaşmak için 'yap-kirala-devret' yöntemini gündeme aldı. Bu yöntemde firma metroyu inşa edecek ve hattı belediyeye kiralayacak. İlk hedef, Yenikapı-Beylikdüzü ve Vezneciler-Arnavutköy hatları.

TERÖRLE MÜCADELE

- Tunceli'de 20 Ekim-12 Kasım tarihleri arasında güvenlik güçlerinin düzenlediği operasyonlarda teröristlerin kullandığı tespit edilen 15 sığınak imha edildi, 2 kilo patlayıcı, uçaksavar ile çok sayıda silah, mühimmat ve yaşamsal malzeme ele geçirildi.

- Irak kuzeyi Metina bölgesine 14 Kasım 2018 tarihinde düzenlenen hava harekâtı neticesinde bölücü terör örgütüne ait silah mevzi, sığınak ve mühimmat depoları imha edilmiş, üs bölgelerimize saldırı hazırlığında olan silahlı dört bölücü terörist etkisiz hale getirilmiştir.

- Mardin Kızıltepe'de 13 Kasım'da bir mısır tarlasında yapılan aramada; 55 kg plastik patlayıcı, 15 fünüye, 5 infilaklı fitil, 9 elektronik düzenek, 4 pil bloğu ve 1 uzaktan kumanda bulunarak ele geçen malzemeler PAMİT (Patlayıcı Madde İmha Timi) tarafından yerinde imha edilmiştir.